

A családbarát szülészeti szemlélet ...a gyakorlatban

- dr. Bálint Balázs
- szülész-nőgyógyász

„Az Úr ajándéka a gyermek, az anyaméh gyümölcse
jutalom.” Zsolt. 127,3

Mi a cél?

Egészséges anya és
egészséges újszülött

... majd

egészséges felnőtt

Az orvosi ellátás eredményei

- anya
 - magzat
 - újszülött
- csökkenő morbiditás
 - csökkenő mortalitás
- ▶ Csecsemők perinatalis mortalitása Magyarországon
- 1920-ban 50‰
 - 2007-ben 6‰
- (Statisztikai tükör, 2007/75)
- ▶ 2017-ben 3,6‰ (MNT 2018)

Az orvosi ellátás mikéntje

● természetes szemlélet

- lege artis medicinae
- természetes módszerek
- kevesebb beavatkozás
- mellérendelő helyzet
- megengedő kommunikáció
- nyugalom
- kompetencia
- a természetben való bizalom

- szeretet alapú ellátás

● medikalizált szemlélet

- lege artis medicinae
- gyógyszerek, vizsgálatok, műszerek
- beavatkozások
- alá-főlé rendelő viszony
- a kommunikáció kisebb jelentőséggel bír
- kompetencia-vesztés
- a tudományban és technikában való bizalom

Családközpontú és medikalizált szemléletű szakemberek gyakorlatának összehasonlítása

- 1222 szülés
- Nem volt különbség:
 - Újszülöttek testsúlya 3480 - 3458
 - Újszülöttek állapota
 - 1 perces Apgar 9 - 9
 - 5 perces Apgar 9,9 - 9,9
 - Gesztációs kor 39,3 - 39,2
 - Anyai életkor 33,3 - 32,5
 - Paritás 1,9 - 1,75
- Különbség volt:
 - természetes szemléletű szakemberek:
 - 7 orvos
 - 7 bába
 - medikalizált szemléletű szakemberek:
 - 25 orvos
 - 15 szülésznő

Folyamatban levő saját felmérés adatai alapján

Különbségek az ellátás során

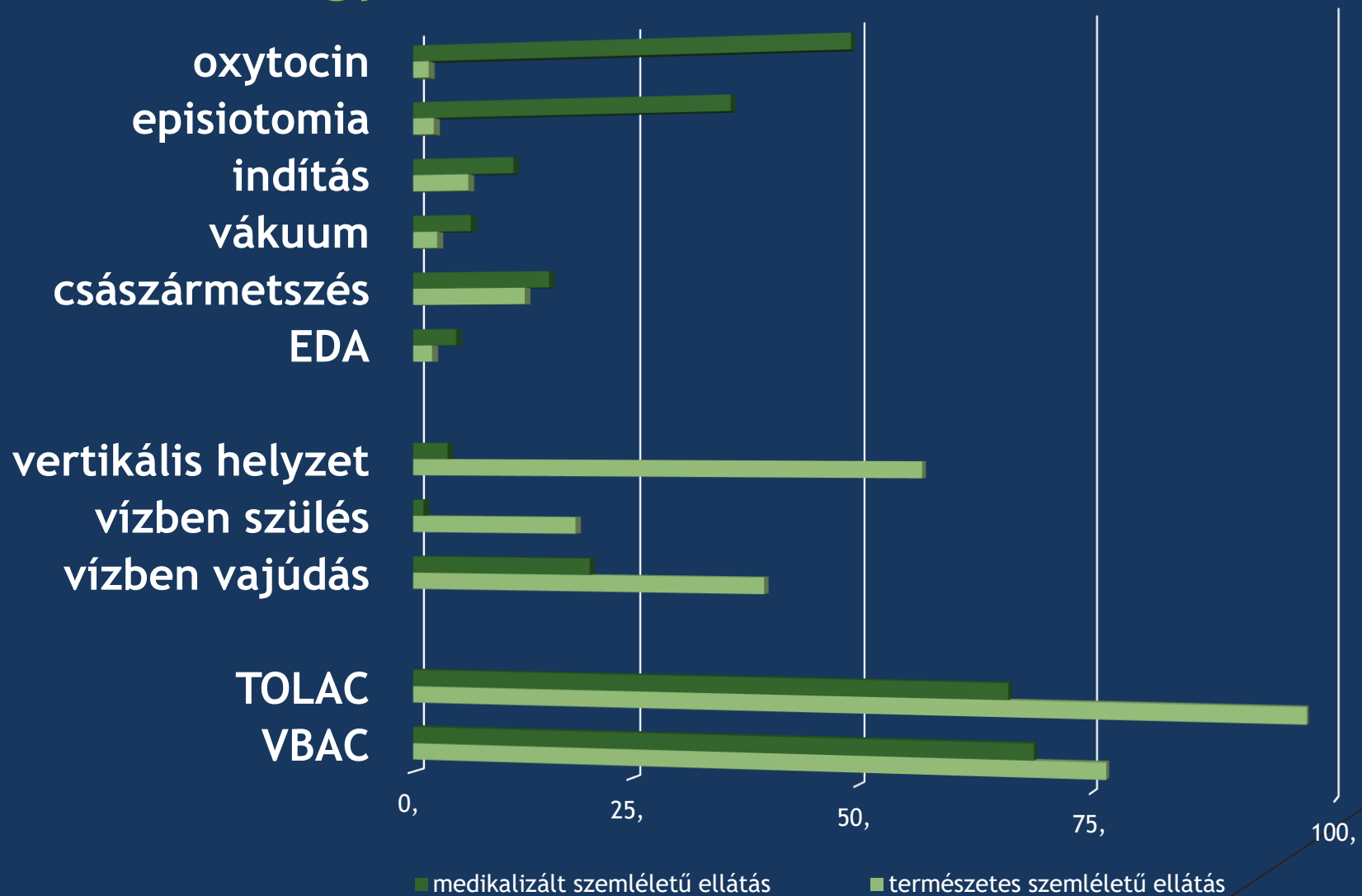
természetes

- Kevesebb gyógyszer
- Kevesebb beavatkozás
- Választható testhelyzet
- Választható közeg

medikalizált

- Több gyógyszer
- Több beavatkozás
- A testhelyzetet az ellátás szempontjai határozzák meg
- Jellemzően nem választható a vajúdas és szülés közege

Természetes és medikalizált szemléletű szakemberek gyakorlatának összehasonlítása

Folyamatban levő saját felmérés adatai alapján

Császármetszés

perinatális mortalitás

perinatális morbiditás

profilaxis

...

perek

- anyai oldal
 - több vérzés
 - intenzív ellátás

- Magyarországon 40%!

Császármetszés

perinatális mortalitás

perinatális morbiditás

profilaxis

...

perek

- **Atopia, allergiás rhinitis 2x gyakoribb** (Pistiner et al, 2008)
- **Elégtelen mikrobiom miatt obesitás** (Martinez, 2017)
- **Császármetszett személyiség - elakadás, gyengébb kötődés** (Bödecs, 2006)
- **Kevesebb szoptatás, gyakoribb obesitás, csökkent kognitív képesség** (Polidano et al, 2017)
- **Alvászavar, emésztési zavar** (Emerson, 2001)

Oxytocin

Szülészeti szempontból

- Csökkenti a szülés utáni vérvesztést
- Kezelhető a fájásgyengeség
- Szülés indítására alkalmas

Oxytocin

(endogén)

- Csökkenti:
- **szorongást, félelmet** (Huber, 2005)
- **depressziót** (Unväs-Moberg és mtsai, 1999)
- **sóvárgást, elvonási tüneteket** (Billings, 2006)
- **fájdalmat** (Miranda-Cardenas és mtsi, 2003)
- **antiszociális viselkedést** (Lee, 2005)
- **stresszt** (Legros, 2003)

- Növeli / elősegíti:
- **társas támasz nyújtást és fogadást** (Grewen, 2005)
- **bizalmat** (Damasio, 2005; Kosfeld és mtsi, 2005; Zak és Fakar, 2006)
- **sebgyógyulást** (Detillion és mtsi, 2004; DeVries, 2005)
- **szociális viselkedést** (Hollander, 2003)
- **szexuális receptivitást** (Pedersen, 2002; Arletti, 1997)
- **élettartamot** (Young, 2004, CalTech 1998)
- **megnyugtat** (Agren, 2002)
- **anyai viselkedés** (Pedersen, Prange, 1979)

Oxytocin

- endogén oxytocin (centrális) hatása
 - extázis
 - szexuális motiváció
 - Fájdalomcsillapítás, stresszhatás csökkentése
 - anyai viselkedés beindulása
- exogén oxytocin (perifériás) hatása

- méh összehúzása
- tej kiürülése

Elmaradó hatás:

- az anyai viselkedést nem indítja be, fájdalom- és stresszcsillapító hatást nem fejt ki

Negatív hatás lehet:

- Autizmus és szorongásos kórképek előfordulása (Huber et al, 2005)

Aranyóra

- sírás
- pihenés
- ébredezés (szem nyitása)
- aktivizálódás
- pihenési fázisok
- kúszás
- ismerkedés (nyalogatás)
- szopni kezd
- elalvás

Fájdalomcsillapítás

EDA

Csökkenti az oxytocin termelődését (Jonas et al, 2007)

Csökkenti a béta-endorfin termelődést (Buckley, 2005)

Csökkenti a katekolaminok szintjét (Buckley, 2015)

Opiátok, barbiturátok, N₂O

Nagy dózisban adva csaknem 5x-re növelik az utód drogabúzusának valószínűségét (Jakobson, 1990; Nyberg, 2000)

Fájdalomcsillapítás

Vízben vajúvás és szülés

- a felhajtó erő révén könnyebb és lazább a kádban való mozgás (Stark, 2008)
- fájdalomcsillapító hatása van (Geissbuehler, 2004)
- kevesebb fájdalomcsillapítóra van szükség (Cluett et Burns, 2009)
- pénzt lehet megtakarítani = a víz olcsó (Chapman et Charles, 2018)
- kisebb mértékű a szülónő deréktáji fájdalma (Chapman et Charles, 2018)
- az oxytocin és az endorfin szint nő (Mackey 2001, Harper 2014)
- vérnyomáscsökkentő (Cluett et Burns, 2009)

Fájdalomcsillapítás

Vízben vajúdás és szülés

- kevesebb a gátmetszés, a szülésbefejező beavatkozás és a császármetszés (Geissbuehler 2004, Nutter 2014)
- a meleg víz hatására ellazul a gát
- emelkedik az először szülők örömteli természetes szülési aránya (Burns et al. 2012)
- a szorongás csökken, az anyai elégedettség és érzelmi jól-lét nő (Hall 1998, Richmond 2003)
- a szülés időtartama csökken (Mackey 2001)
- rövidebb a tágulási szak, gyorsabb a szülés (Zanetti-Daellenbach 2007), de lassulás is előfordul (Cluett et al 2004)

WHO ajánlás

A természetes szülés
mikéntjéhez

szerepet alapú ellátás

- a szülés spontán induljon
- szabad mozgás, testhelyzet lehetőségét biztosítani kell a vajúadás alatt
- folyamatos támogatás, kísérő jelenléte
- az egészségügyi szempontból nem szükségszerű rutin beavatkozások elkerülése
- a kitolási szakban spontán nyomás, választható testhelyzetben
- a baba és anya együtt maradhatnak a szülés után

Konklúzió

- Helye van a szülészetben mindkét szemléletnek
 - Orvosi szemlélet - a kórház biztonsága
 - Családközpontú ellátás - támogató közeg

Jövő (jelen)

- Referencia intézet
 - Családközpontú gyakorlat
 - Eredmények publikálása
 - Képzés, továbbképzés
- Családközpontú szülészeti irányelv elkészítése

A népek sorsa a szülőszobán dől el!

Köszönöm a figyelmet!